

GEBELİK VE DERİ

Uzm. Dr. Fatma ETGÜ¹

GİRİŞ

Gebelik insan hayatındaki en özel dönemlerden biridir ve pek çok değişikliği içinde barındırır. En büyük organımız olan deri de bu değişikliklerden etkilenir (1). Gebelerle ilgilenen hekimlerin gebelik sürecinde görülen fizyolojik ve patolojik deri değişikliklerine aşina olmaları zaten büyük bir değişimin ve dolayısıyla da stres altında olan anne adayının en doğru şekilde yönetilmesini sağlar (2). Gebelikte görülen deri değişiklikleri; gebeliğin fizyolojik değişimleri, gebeliğe özgü dermatozlar, daha önce var olan ve gebeliğin etkilediği dermatozlar olarak gruplandırılabilir (1-4). Biz bu bölümde bunlara ek olarak sık görülen bazı deri hastalıklarının gebelik dönemindeki tedavisini de ele alacağız.

1. Fizyolojik Deri Değişiklikleri

a. Pigmentasyon değişiklikleri

Gebelerin yaklaşık %90'ında görülür. Esmer ve koyu saçlı kişiler renk değişikliklerine daha yatkındır. Gebeliğin ilk üç ayında görülme riski daha fazladır. Karın orta hattındaki linea alba koyulaşabilir ve linea nigraya dönüşebilir. Aksilla, meme uçları, genital ve perianal bölgeler ve areola koyulaşabilmektedir (1-4).

Melazma(kloazma)

Gebelerin %70'inde görülebilmektedir. Yanaklar, çene, üst dudak, alın, kaş üstleri ve burun özellikle görüldüğü alanlardır. Sonraki gebeliklerde ve doğum kontrol hapı kullanımında tekrarlayabilir. Melasma oluşmaması için korunma önemlidir. Geniş kenarlı şapkalar ve yüksek faktörlü güneş koruyucular ile korunma gerekmektedir (1-4). Melazma tedavisi gebelikten sonra yapılır. Bir kısmı gebelikten sonra gerileyebilir. (4)

¹ Deri ve Zührevi Hastalıkları Uzmanı, Ordu Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi, ftmyildirim@hotmail.com

loji bölümüne yönlendirmede gecikilmemelidir. Gebelerde kullanılacak ilaçların topikal bile olsa gebelik kategorisi göz önüne alınarak reçete edilmesi önerimlidir

KAYNAKLAR

1. Yılmaz E. Gebeliğin Fizyolojik Deri Değişimleri, *Türkderm* 14 2007; 41 Özel Sayı 1: 13-5
2. Soutou B, Aractingi S. Skin disease in pregnancy. *Best Pract Res Clin Obstet Gynaecol*. 2015 Jul;29(5):732-40. doi: 10.1016/j.bpobgyn.2015.03.005. Epub 2015 Mar 17. PMID: 25862358.
3. Bitirgen E, Köşüş A, Kalem MN, Duran M, Köşüş N. Gebelikte Cilt Hastalıkları, *Jinekoloji Obstetrik ve Neonatoloji Tıp Dergisi* 2016; Volum:13, Sayı:2, Sayfa: 79 – 83
4. Tunzi M, Gray GR. Common skin conditions during pregnancy. *Am Fam Physician*. 2007 Jan 15;75(2):211-8. PMID: 17263216.
5. Snarskaya ES, Olisova OY, Makatsariya AD, Kochergin NG, Radetskaya L, Bitsadze V, Khizroeva J. Skin pathologies in pregnancy. *J Perinat Med*. 2019 May 27;47(4):371-380. doi: 10.1515/jpm-2018-0338. PMID: 30893055.
6. Ambros-Rudolph CM. Dermatoses of pregnancy - clues to diagnosis, fetal risk and therapy. *Ann Dermatol*. 2011 Aug;23(3):265-75. doi: 10.5021/ad.2011.23.3.265. Epub 2011 Aug 6. PMID: 21909194; PMCID: PMC3162253.
7. Parlak AH. Gebeliğe özel dermatozlar, *Türkderm* 2007; 41 (Özel sayı 1): 1- 17.
8. Polat M, Dönmez ME. Gebelik Dermatozları, *Türk Jinekoloji ve Obstetrik Derneği Dergisi*, (TJOD Derg), 2008; Cilt: 5 Sayı: 4 Sayfa: 241- 7
9. Yüksel Eİ, Erdemir AT, Turan E, Kiremitçi Ü, Gürel MS. Gebeliğe Özgü Dermatozlar ve Tedavileri, *İstanbul Tıp Dergi İstanbul Med J* 2011;12(1):30-35
10. Lehrhoff S, Pomeranz MK. Specific dermatoses of pregnancy and their treatment. *Dermatol Ther*. 2013 Jul-Aug;26(4):274-84. doi: 10.1111/dth.12078. PMID: 23914884.
11. Sävervall C, Sand FL, Thomsen SF. Dermatological Diseases Associated with Pregnancy: Pemphigoid Gestationis, Polymorphic Eruption of Pregnancy, Intrahepatic Cholestasis of Pregnancy, and Atopic Eruption of Pregnancy. *Dermatol Res Pract*. 2015;2015:979635. doi: 10.1155/2015/979635. Epub 2015 Nov 2. PMID: 26609305; PMCID: PMC4644842.
12. Başkan EB. Özel Durumlarda Tedavi Algoritmaları, *Türkderm - Arch Turk Dermatol Venerology* 2016;50(Suppl 1):52-6
13. Nast A, Gisondi P, Ormerod AD, et al. European S3-Guidelines on the systemic treatment of psoriasis vulgaris - Update 2015 - Short version - EDF in cooperation with EADV and IPC. *J Eur Acad Dermatol Venereol* 2015;29:2277-94.
14. Göncü EK, Aktan Ş, Atakan N, Başkan EB, Erdem T, Koca R, Şavk E, Taşkapan O, Utaş S, Türkiye Ürtiker Tanı ve Tedavi Kılavuzu-2016, *Türkderm - Arch Turk Dermatol Venerology* 2016;50:82-98
15. Erdem T. Ürtikerli Hastaya Yaklaşım, *Türk J Dermatol* 2014; 3: 178-82
16. Falay T, Gürel MS. Uyuz, *Türkiye Klinikleri J Dermatol-Special Topics* 2017;10(2):143-53
17. Ünver AY, Turgay N. Uyuzlu Hastaya Yaklaşım, *Türkiye Parazitoloji Dergisi*, 30 (1): 78-83, 2006
18. Aksaç SE, Bilgili SG, Yavuz İH, Yavuz GÖ. Akne Vulgariste Etyopathogenezi, *Van Tıp Derg* 25(2): 260-267, 2018
19. Kong YL, Tey HL. Treatment of acne vulgaris during pregnancy and lactation. *Drugs*. 2013 Jun;73(8):779-87. doi: 10.1007/s40265-013-0060-0. PMID: 23657872
20. Chien AL, Qi J, Rainer B, Sachs DL, Helfrich YR. Treatment of Acne in Pregnancy. *J Am Board Fam Med*. 2016 Mar-Apr;29(2):254-62. doi: 10.3122/jabfm.2016.02.150165. PMID: 26957383.